

شیوه مطالعه و یادگیری مهارت‌های زبانی

درس زبان انگلیسی برای دانش آموزان یکی از چند درس چالش برانگیز است و روش مطالعه زبان برای اکثر دانش آموزان کمی سخت و پیچیده است.

هر زبان چهار مهارت اصلی دارد که در واقع هدف، یادگیری این مهارت‌هاست. چهار مهارت اصلی Listening, Speaking, Reading, Writing است.

نحوه مطالعه و یادگیری لغات (Vocabulary)

تمرین و تکرار یکی از رمزهای موفقیت در یادگیری همیشگی زبان انگلیسی است. بدون تمرین و ممارست یادگیری زبان جدید ممکن نیست، چرا که یک زبان جدید سرشار از لغات جدید است و هیچ لغتی بدون تمرین و تکرار به حافظه بلند مدت سپرده نمی‌شود.

یکی از مهمترین و پرتکرارترین مباحث زبان، معنی لغات است. لغات را باید داخل متن و جمله یاد بگیرند زیرا ممکن است یک لغت در جملات مختلف، معانی متفاوتی داشته باشد. بهتر است خود لغت را به لحاظ املائی همراه با تلفظ صحیح آن یاد بگیرند و سپس به سراغ معنای لغت در جمله و متن مرتبط بروند.

تمام بخشهای کتاب از جمله لغات داخل متون، سوالات، جداول و بخش مکالمه را به دقت مطالعه نمایند. لغات یاد گرفته شده را داخل یک دفترچه بنویسند و آنها را مرور کرده و در مطالعات بعدی با یادگیری لغات جدیدتر، آنها را به لیست لغات خود اضافه کنند و برای یادگیری سریع و تثبیت معانی، لغات متضاد و مترادف را کنار یکدیگر بنویسند. روش یادگیری زبان با جعبه لایت‌تر و یا استفاده از فلش کارت‌های کوچک و تمرین و تکرار پیوسته در ذهن تثبیت می‌شود.

نحوه مطالعه و یادگیری دستور زبان (Grammar)

معمولاً دانش آموزان با بخش گرامر میانه خوبی ندارند. شاید بتوانند با لغات کنار بیایند، اما به شدت از بخش گرامر زبان مدرسه فراری هستند. یادگیری درست گرامر، به دانش آموز انگیزه می‌دهد. به راحتی بعد از یادگیری گرامر، می‌تواند اصولی و درست لغات را کنار هم چیده و جمله‌سازی کند. جملات را به صورت سوالی طراحی کند یا به راحتی با کمک افعال منفی، جمله منفی بسازد. برای یادگیری این بخش نیاز هست برگشتی به مباحث قبل داشته باشد و از پایه ترین مباحث گرامری برای درک مباحث بعدی شروع کند.

نحوه مطالعه و یادگیری مهارت شنیداری (Listening)

بعد از خواندن متن و درک متن به صورت کامل (نه ترجمه) جهت تقویت لیسنینگ، این بار به صورت همزمان متن را خوانده و فایل صوتی را پخش کنید. در این مرحله می‌توانید نوع تلفظ لغات انگلیسی را زمانی که در یک جمله قرار می‌گیرند بررسی کرده و همزمان با متن تکرار کنید تا تلفظ لغت انگلیسی را نیز به خاطر بسپارید.

قدم اول. گوش کنید

یک فایل به همراه متن آن آماده کنید، بدون این که متن را مطالعه کنید به فایل صوتی گوش دهید، به هیچ عنوان در مرحله اول متن را مطالعه نکنید یا حتی در زمان گوش دادن به فایل صوتی، به صورت همزمان آن را مطالعه نکنید.

هدف از مرحله اول درک بخشی از فایل صوتی فقط به واسطه گوش دادن می باشد. بعد از این که یک بار به صورت کامل و با دقت به متن گوش کردید یک قلم و کاغذ بردارید و هر آنچه که از متن متوجه شده بودید را یادداشت کرده و برای خود توضیح دهید. به هیچ عنوان در این مرحله از دیکشنری استفاده نکنید.

در مرحله دوم باید حداقل سه یا چهار بار به متن گوش دهید و سعی کنید متنی که در مرحله اول بعد از پایان فایل صوتی یادداشت کرده بودید را کامل تر کنید. به یاد داشته باشید که فقط و فقط بعد از پایان فایل صوتی می توانید دست به قلم شده و فایل خود را اصلاح کنید. بعد از چندبار تکرار و زمانی که مطمئن بودید می توانید فایل صوتی که چند بار به آن گوش داده اید را برای شخص دیگری تشریح کنید (فارسی یا انگلیسی) و نکته دیگری نمی توانید به متن یادداشتی خود اضافه کنید، به این معناست که مرحله دوم به پایان رسیده است. در این مرحله ممکن است لغت یا لغاتی را مشاهده کنید که در فایل صوتی به هیچ عنوان متوجه آنان نشده باشید، این مسئله طبیعی است و وابسته به نوع تلفظ لغت در زمان قرار گیری در یک جمله است، می توانید نحوه تلفظ این نوع لغات را زمانی که در یک جمله قرار می گیرند تمرین کنید.

نحوه مطالعه و یادگیری مهارت گفتاری (Speaking)

اسپیکینگ بدون شک مهارتی است که اغلب زبان آموزان آرزو دارند آن را به بهترین شکل یاد بگیرند و کاملاً بر آن مسلط شوند.

عناصر اصلی اسپیکینگ را به چهار دسته زیر تقسیم می کنیم:

- فصاحت (Fluency)
- واژگان (Vocabulary)
- دستور زبان (Grammar)
- تلفظ (Pronunciation)

فصاحت به معنای تسلط داشتن بر نحوه گفت و گو و صحبت کردن است. در واقع، هنگامی که از روانی کلام برخورداریم و می توانیم با اعتماد به نفس به زبان انگلیسی سخن بگوییم و دیگران را تحت تأثیر قرار دهیم، اسپیکینگ به شکل مؤثری اتفاق افتاده است. اگر مدت زمان زیادی را صرف یادگیری زبان انگلیسی کرده اید، بدون شک باید بتوانید زبان انگلیسی را سلیس و روان صحبت کنید. علاوه بر این، باید بتوانید منظور خود را به طور واضح به شنونده منتقل کنید، به گونه ای که شنونده حرف های شما را دنبال کند و به راحتی متوجه آن بشود.

فصاحت یعنی توانایی شنیدن کلمات و درک بلافاصله آن ها. به عبارت دیگر، اگر کلمه ای نوشته شود، شخص می تواند به راحتی آن را بخواند و تلفظ کند. حتی می تواند متن های طولانی را با صدای بلند روخوانی کند. هر چقدر زبان آموز بر خواندن و صحبت کردن تسلط بیشتری داشته باشد، توانایی برقراری ارتباط و تعامل با دیگران به زبان انگلیسی در او بیشتر خواهد شد و در نهایت می تواند بدون دغدغه و با اعتماد به نفس کامل جلوی دیگران صحبت کند.

اگر نتوانید از واژگان مناسب برای صحبت کردن استفاده کنید، بدون شک قادر نخواهید بود منظور خود را به طور کامل برسانید. در حقیقت، دایره واژگان شما می‌تواند عاملی برای نشان دادن میزان تسلط شما بر مهارت اسپیکینگ باشد. گوینده خوب کسی است که به طور پیوسته در حال افزایش دامنه واژگان خود باشد.

هر چقدر تعداد کلمات بیشتری بدانید، بر اسپیکینگ شما تأثیر بهتری خواهد داشت. البته این بدان معنی نیست که صرفاً تعدادی کلمه را حفظ کنید، بلکه لازم است با نحوه کاربرد آن‌ها در جمله آشنا شوید و کلماتی را یاد بگیرید که همراه آن‌ها می‌آیند و به آن کالوکیشن (Collocation) می‌گویند. بهترین راه برای یادگیری کالوکیشن، خواندن کلمات جدید در قالب مثال و جمله است که به کمک متن‌های انگلیسی یا دیکشنری می‌توانید آن‌ها را بیاموزید.

از این جهت توصیه می‌شود که سطح گرامر انگلیسی خود را بالا ببرید تا در بهبود مهارت اسپیکینگ شما مؤثر واقع شود. هر چقدر اشتباهات گرامری کمتری داشته باشید، بهتر صحبت خواهید کرد.

البته نیازی نیست که حین گفت‌وگو مدام نگران اشتباهات گرامری خود باشید؛ یک گوینده خوب صرفاً کسی نیست که بدون غلط حرف بزند. اما بهتر است توانایی خود را در رابطه با یادگیری زمان‌های انگلیسی افزایش دهید، زیرا در خصوص استفاده از زمان‌ها در جمله، مهم است که به درستی و در جای مناسب از آن‌ها استفاده کنید. به علاوه، آشنایی با سایر ساختارهای مهم دستور زبان انگلیسی نیز اهمیت دارد.

آشنایی با تلفظ درست کلمات انگلیسی، بخش مهم دیگری از عوامل تأثیرگذار در روند یادگیری اسپیکینگ است. برای این که بدانیم اسپیکینگ چیست و چطور آن را تقویت کنیم، باید بتوانیم کلمات را به درستی ادا کنیم.

نحوه مطالعه و یادگیری مهارت خوانداری (Reading)

برای تقویت مهارت ریدینگ زبان انگلیسی، فقط خواندن متن کافی نیست. در حقیقت منظور ما از مهارت ریدینگ (Reading Comprehension) درک مطلب زبان انگلیسی است.

بعد از یادگیری لغات هر درس، بهتر است به سراغ متن کتاب بروید. اگر همانطور که در بالا گفتیم، کلمات مهم هر فصل را به خوبی تشخیص داده و یاد بگیرید، کمک بزرگی در خواندن متن و درک مطلب انگلیسی به شما می‌کند. چون ریدینگ‌ها تشکیل شده از لغات مهم و پرکاربرد زبان انگلیسی است. بنابراین اگر لغات را به خوبی یاد بگیرید، می‌توانید متن ریدینگ‌ها را نیز به خوبی خوانده و مفهوم و پیام متن را نیز درک کنید.

بعد از مطالعه هر ریدینگ، بهتر است مهم‌ترین پیام و مفهوم ریدینگ که شامل داستانی از زندگی افراد یا شامل یک متن آموزشی یا خبری است را درک کنید. چون دقیقاً سوالات از دل داستان ریدینگ و مفهوم و پیام داستان طراحی می‌شود. اگر این بخش را بعد از یادگیری لغات جدی بگیرید، قطعاً از بخش درک مطلب که پای ثابت همه سوالات امتحانی است، نمره بالایی خواهید گرفت.

مرور اجمالی (Skim) یعنی نگاهی به متن بیندازید، بدون آن که کامل آن را بخوانید. هدف از این مرور اجمالی این است که ایده کلی متن را دریابید. با برداشتن چند گام می‌توانید متن را به سرعت مرور کنید:

- عنوان و پاراگراف اول را بخوانید.
- همه عنوان‌ها و زیرعنوان‌ها را مطالعه کنید.

- جمله اول پاراگرافها را بخوانید. این جمله به شما می‌گوید که موضوع پاراگراف چیست.
- نگاهی به جمله آخر پاراگرافها بیندازید. این جمله اغلب خلاصه‌ای از پاراگراف را ارائه می‌کند.
- دنبال کلمه‌هایی بگردید که برجسته (Bold) یا مورب (Italic) شده‌اند. لیست‌ها، تصاویر و نمودارها را ببینید.
- کمی چشم بچرخانید تا واژه‌هایی را که برایتان آشنا نیست پیدا کنید.
- فکر کنید که موضوع اصلی متن را فهمیده‌اید؟ می‌دانید متن می‌خواهد در مورد چه چیزی صحبت کند؟

شما زمانی می‌توانید خلاصه‌ای از یک متن را بنویسید که آن را به درستی درک کرده باشید. بنابراین خلاصه‌نویسی یکی از بهترین تمرین‌ها برای تقویت مهارت ریدینگ زبان انگلیسی است. خلاصه کردن شما را مجبور می‌کند موضوع را با زبان خودتان و از دیدگاه خودتان بنویسید، و موضوعات محوری و جزئیات را به یاد بیاورید. بنابراین به درک بهتر مطلب کمک می‌کند.

نحوه مطالعه و یادگیری مهارت نوشتاری (Writing)

- دایره لغات خود را تقویت کنید. برای اینکه بتوانید توانایی و مهارت خود را به خوبی نشان دهید، نیاز دارید دایره لغات خوبی داشته باشید.
- بر املاي کلمات و جملات زبان انگلیسی تسلط لازم را پیدا کنید. شما نیاز دارید املاي درست کلمات را بدانید.
- به طور منظم مطالعه داشته باشید.
- دستور زبان خود را تقویت کنید.
- دایره لغات خود را تقویت کنید.
- برای اینکه بتوانید توانایی و مهارت خود را به خوبی نشان دهید، نیاز دارید دایره لغات خوبی داشته باشید. این کار فقط شامل توانایی شما در تشخیص تعداد زیادی از کلمات نمی‌شود؛ بلکه در واقع باید توانایی استفاده صحیح از آنها را داشته باشید. این کار را با یادگیری کلمات جدید در قالب مثال‌های مختلف انجام دهید، نه فقط حفظ کردن فهرستی از کلمات.
- نکته: وقتی یک کلمه جدید یاد می‌گیرید، سعی کنید تمام اشکال آن کلمه و حروف اضافه‌ای که معمولاً با آن استفاده می‌شود را نیز یاد بگیرید. (به عنوان مثال، به جای کلمه "depend"، اشکال مختلف آن را یادداشت کنید: to depend on ، to be dependent on . a dependent)
- بر املاي کلمات و جملات زبان انگلیسی تسلط لازم را پیدا کنید.
- شما نیاز دارید املاي درست کلمات را بدانید. املاي نادرست، معنای جمله شما را تغییر می‌دهد. به عنوان مثال: "bare" و "bear" تلفظ یکسانی دارند که ممکن است هنگام نوشتن املاي آنها را با یکدیگر اشتباه بگیرید؛ اما "bare" به معنای برهنه است و "bear" حیوان بزرگی است. علاوه بر این، املاي نادرست درک آنچه که شما نوشته‌اید را برای خواننده دشوار می‌کند.
- نکته: املاي کلمات را می‌توانید با استفاده از فلش کارت تمرین کنید و هر زمان که وقت آزاد دارید خود را بسنجید.
- به طور منظم مطالعه داشته باشید.
- مردم اغلب می‌گویند که ما نوشتن را با مطالعه داشتن بهتر یاد می‌گیریم. خواندن به زبان انگلیسی از بسیاری جهات مفید است. این کار یک راه عالی برای ایده گرفتن از سبک‌های مختلف نوشتن و نحوه استفاده مناسب از کلمات است.

- نکته: کتاب‌ها یا مقالاتی با موضوعات مورد علاقه خود انتخاب کنید. یادگیری نباید برایتان خسته‌کننده باشد. سعی کنید هر متن را چندین بار بخوانید تا مطمئن شوید که چگونه می‌توانید از کلمات و عبارات جدید در متن استفاده کنید.
- دستور زبان خود را تقویت کنید.
- داشتن گرامر قوی بسیار مهم است زیرا کیفیت نوشتار شما را بهبود می‌بخشد. به یاد داشته باشید که همیشه از زمان فعل درست و علائم نگارشی مناسب استفاده کنید. استفاده از علائم نگارشی یک راه عالی برای واضح و روان نشان دادن نوشته‌ی شما است.
- نکته: همیشه نوشته‌ی خود را مجدداً دو بار خوانده و اصلاح کنید. بار اول، به دنبال اشتباهات کلی و بار دوم به دنبال اشتباهات مربوط به نکته گرامری خاصی که در حال حاضر مطالعه می‌کنید، باشید.

موفق باشید